

pre-indoeuropea d'aquest, V. la n. 1 de *POLÍTIC*.

Polena, V. *polaina* *Polent* no es veuen raons fermes per dubtar que s'hagi d'escriure *pollent* i que sigui pres del ll. *pollens*, *pollentis*, 'poderós'; probablement *AlcM* ho diu així per defensar un error ortogràfic d'AMAlcover, però *opulent* no va ser mai popular, i significava 'd'una gran riquesa', no pas 'eixerit, alegre, gras' [1884, *DAG.*] com el mall. *polent*; idea tant o més pròxima a la de 'poderós' que a la d'*opulent*: la llengua popular de l'Illa ha desviat el matís de *polent*. Alcover fou un home benemèrit, patriota a la seva manera, i bellament laboriós, però soberg i estranyament ignorant. *Polenta*, V. *pollen* *Pole(i)o*, V. *poliol* + *Poler*, V. *polaina*

Poletana, *figa* ~, 'mena de figa' (Benigànim, 1962), deformació vulgar de *una (na)poletana* (amb deglutinació haplògica), pròpiament gentilici de *Nàpols*. Del mateix origen el nom del joc infantil de la *gallina* *politana* (Bna., 1910, no ben igual al de la gallina cega) i d'una sort de joc de cartes a Mall.

POLI-, forma prefixada del gr. *πολύς* 'molt'. *Poliadelf*, amb el gr. *ἀδελφοί* 'germans'. *Policrest* (-*poli-cresta*, Lab. 1840), amb *χρηστός* 'bo, útil'. *Polimer*, amb *μέρος* 'part, porció'; *polimeria*, *polimèric*, *polimeritzar*, -*ització*. *Politric*, gr. *πολύτριχος* id. amb *θρίξ*, *τριχός*, 'cabell'.

Polí, castellanisme de Palma de M. (veg. *POLÍN*, *DCEC/DECH*) *Poliàcid*, V. *àcid*

Poliàndre, *poliàndria*, V. *andro-* *Poliarquia*, *poliàrquic*, V. *monarquia* *Poliartritis*, V. *artrític* *Poliàtmic*, V. *àtom* *Polibàsic*, V. *base* *Policarpellar*, V. *carp* *Policèfal*, V. *cefalea* *Polícia*, *policiàc*, V. *polític* *Policlínica*, V. *clínica* (INCLINAR) *Policord*, V. *acord* (COR) *Policroisme*, *políicrom*, *políicromat*, *políicromia*, V. *crom* *Polídesa*, *polídor*, *polídura*, V. *polir* *Políedre*, *políèdric*, V. *càtedra* *Polier*, V. *polítja* *Poliestèsia*, V. *estètic* *Polifacètic*, V. *faç* *Polifag*, *polifàgia*, V. *façocit* *Polifàsic*, V. *fase* (FANTASIA) *Polifille*, V. *full* *Polifonia*, *polifònic*, *polifonista*, V. *fonètic* *Polígala*, *polígalàcies*, V. *llet* *Polígam*, *polígàmia*, V. *bígam* *Poligènesi*, *poligenètic*, *poligenisme*, *poligenista*, V. *gèndre* *Políglot*, + *políglotisme*, V. *glossa* *Polígon*, *polígonàcies*, *polígonal*, V. *diagonal* *Polígraf*, *polígrafia*, *polígràfic*, V. *gràfic* *Políodur*, V. *iode* *Polímalla* (? , només *AlcM*), sembla dissim. de **pollimalla*, encreuament de *pollinam* 'colla d'animals joves' amb *jovenalla* *Polimatia*, *polimàtic*, V. *matemàtic* *Polimentar*, *polimentar*, V. *polir* *Polimer*, *polimeria*, V. *poli-* *Polimorf*, *polimorfisme*, V. *amorf* *Polinomi*, V. *binomi* (BI-) *Polinuclear*, V. *nucli*

POLIOL, diminutiu del ll. *PULEJUM* id. □ 1.ª doc.: S. XIV, Alcoatí.

«E cascun any, / si hi tens bé sment, / certera-

ment, / lo *poliol*, / secat al sol, / veuràs florit / a mija nit», JRoig (*Spill*, 11557); «*puliol*: pulegium», OPou (*TbPu.*, 51). En els diferents parlars actuals el mot ha sofert algunes alteracions fonètiques, la major part per dissimilació. En el P. Val. és on sembla que la forma literària es conserva millor, potser perquè enlloc es fa tan ufanós i olorós com a les ardents i seques muntanyes valencianes, per tant hi deu ser més cercat que enlloc, i el mot s'haurà ressentit més de la influència de la pronúncia dels herbolaris i naturalistes; tant en els Ports (*poliòl* Coratxà, 1961), com a l'extrem Sud: *puliòl*, Petrer; *boriòl*, Torre de les Maçanes, 1963 (pron. arabitant? etim. pop.?)

Tanmateix *poriòl*, V. de Laguar, 1962 (on hi ha un famós *Avenç del Poriol*), que és també la forma predominant a Mall. (*BDLC* x, 275), «*puriòl*: herba, *polleo*», *DFgra.*; *vetlar el poriol* sembla expressar una activitat maliciosa o perversa: «En Banyeta / de segur que estava, / com aquell que dorm, / davall de la tau-la, / vetlant el *poriol*, / i amb la seua manya / procura ---», PdAPenya (*Po. Pop.*, p. 56); a les Illes el *poliol* figura en la dita proverbial paral·lela a la del *marduix* en el Princ., al·lusiva a una persona maligna o maliciosa: «ja et conec herbeta: *poriol* te dius!»; i tinguem present que com a herba medicinal ha tingut virtuts famoses, relacionades amb la vida sexual de la dona (fa venir el menstru segons Miquel Agustí, fa avortar segons el Màcer).

En el Princ. és general la dissimilació *poniol* (Bna., 30 Montnegre, Guílleries, Pallars etc., 1925 ---); *poniol* addicions de Fontserè al *DOrt.*; Lleida: «Les flaires fortes que fan els boixos, garriguells, estrepes, romansins, barballons, sajulides, *pontols*, orengues, farigolles ---», JnSantamaria (*Visions de Catalunya*, «La Publicitat», 16-xii-1926).

El nom llatí del *poliol* era *PULEJUM*, probablement pronunciat *PŪLEJŪ*, cf. oc. ant. *puleg* en unes receptes oc. del S. XIV (*Rom.* XII, 100), d'on també el NL català *Poliç* (poble del Segre Mitjà erradament accentuat *Pòlitx* en el *DAG.*); *poliç* degué existir com a apel·latiu a tota la nostra zona pirinenca, car d'aquí deriva el nom del *Pla Poliger* damunt Vilallonga de Ter. Fou normal doncs la diftongació de la ĩ breu, i per consegüent la ĩ catalana. It. *puleggio*, cast. *poleo*, port. *poejo*, gall. *poexo*, *poenxo*.

La quantitat de la u del ll. *PULEJUM* és dubtosa, car una escansió isolada de Marcial està contradita per la grafia *poleium* o *polegium* que porten els diversos mss. de St. Isidor (*Eiym.* XVII, § 9, 59) i per moltes grafies d'antigues glosses: *poleium* CGL III, 16.45, 88.68; v, 189.40; *polegium*, *polegio*, *polego* III, 546.54, 548.25, 546.40, 544.56, 631.58, 568.31. De fet en tenim en català mateix una dada arcaica, en un doc. de 1252: «timó, gúbia, muç de rodor, *poliu*, canaliu», que havent estat trobat per Ed. Toda és probable que sigui del CpTarr.; és evident que no es tracta de cap «terme de nàutica» (com diu el *DAG.*, ni de cap *polítja* com suggereix *AlcM*), car tot són noms de plantes aromàtiques: *timó* 'farigola' i *ro(l)dor* són evidents i *muç* comprova que es venia segons mesures de cabuda (veg.